

„Primorec“ izhaja vsakih štirinajst dni kot priloga „Soči“ brezplačno; drugače stane po pošti ali na dom pošiljan za celo leto 80 kr.; za tuje države več poštni stroški. „Soča“ z „Gosp. Listom“ in „Primorcem“ stane na leto 4 gld. 40 kr. — Uredništvo in upravnništvo je v Tržni ulici (Mercato) 12, II.

Primorec

Domači oglasi sprejemajo se le iz narodnih krogov. Plačujejo se: za šesterostopno petitvrsto enkrat 5 kr., dvakrat 9 kr., trikrat 12 kr., večkrat po pogodbi. Vsa plačila vrše se naprej. — Posamične številke se prodajajo po 2 kr. — Rokopisi se ne vračajo.

Goriške novice.

Trgovinska zbornica. — Zaradi obilice drugega gradiva smo danes opustili nadaljevanje svojih člankov o tem uprašanju, ker je pač vsejedno, ali govorimo o njem že danes ali pozneje kdaj. — V seji „Sloginega“ odbora v sredo popoldne je društveni tajnik predložil obširne in točne zapisnike vseh obrtnikov in trgovcev v Gorici in v vseh slovenskih okrajih; iz njih bodo mogli naši zastopniki zajemati vse potrebne dokaze in razloge, ki utemeljujejo našo davno zahtevo, da se mora volilna pravica razširiti na vse tiste državljane, ki plačujejo erarno pridobnino. torej tudi na tiste, ki plačujejo le po 2 gld. 10 kr. in 2 gld. 62 1/2 kr.

Doslednosti treba. — Čast. čitateljem je znano, da višje deželno sodišče v Trstu je razsodilo našemu uredništvu par slovenskih utokov v laškem jeziku. Pritožil se je na ministerstvo, kar je pomagalo. Zadnje tedne je urednik dobil že na dva utoka slovensko razsodbo. — Ako bi vsak Slovenec takó postopal, rešilo bi se uprašanje o slovenskem uradovanju samo po sebi.

Uzorna požrtvovalnost. — Naši naročniki, prijatelji in čitatelji odlikujejo se po takej požrtvovalnosti za „Slogine“ zavode v Gorici, ki bi mogla biti vzor vsem Slovincem. Naše uredništvo je prejelo v decembru, januarju in februarju 651 gld. 06 kr. Ako naši čitatelji ostanejo tudi zanaprej enako požrtvovalni, dobi „Sloga“ le potom našega uredništva 2600 gld. v celem letu (več za „Sloga“ nego za „Soča“!). Lani smo prejeli v isti namen blizu 2000 gld. — Slava takej požrtvovalnosti naših naročnikov, čitateljev in prijateljev!

Naše občine se pridno oglašajo druga za drugo z doneski za vzdrževanje „Sloginih“ zavodov v Gorici. Zadnje dni nam je naznanilo tudi županstvo v Št. Andrežu dar 50 kron, županstvo v sv. Križu pa 20 kron. Le takó naprej! Slava takej narodni zavednosti naših občinskih zastopov!

Rojaki na deželi! Karkoli žrtvujete za napredek slovenskega prebivalstva v Gorici, vse se vam pozneje povrne. Ko bomo Slovenci v mestu zadosti močni, bomo mogli z bogatimi obrestimi vračati milo za drago! Zdaj pa potrebujemo pomoči svojih rojakov cele dežele, zató pomagaj nam, kdor more!

Požar. — V nedeljo po polnoči nastal je požar v hlevu Petra Dragina v ulici Coronini. — Ogenj so ognjegasci takoj omejili. Škode je okoli 200 gld. Zavarovano je bilo pri Feniksu.

Ko so ognjegasci drvili na pogorišče, kričali so ljudje v njih spremstvu skozi mesto na vse grlo: Fuoco, fuoco! (Ogenj, ogenj!) Neka gospá, kojo so zbudili ti klici, se je takó prestrašila, da je padla skoro v nezavest, misleča, da je ogenj blizu, morebiti celó v

hiši. — Tako kričanje po mestu je nepotrebno, ker z njim se marsikomu skali nočni mir.

Solkanski „napad“. — Povedali smo, da državno pravdnništvo je ustavilo preiskavo proti obdolženim Solkancem v zadevi znanege „napada“, ker nad 100 preslišanih oseb ni moglo ničesa izpovedati, kar bi govorilo proti Solkancem, pač pa mnogo mnogo proti — Goričanom samim.

„Corriere“ od torika javlja na to, da poškodovani Goričani so se vsled tega pritožili v Trst. Zakaj — tega imenovani list ni povedal.

Goričani so se torej pritožili, a če so to storili, vemo zakaj. Predrznost!

„Lega Nazionale“. — Goriška podružnica tega proti Slovanom naperjenega društva je imela v nedeljo letni občni zbor v dvorani mestne hiše v Vrtni ulici. Navzoč je bil tudi župan Maurovič. — Iz denarničarjevega poročila je razvidno, da podružnica je imela 1138 gld. 12 kr. dohodkov; od te svote je došlo po „Corrieru“ komaj 757 gld. 89 kr. (— dočim je došlo po „Soči“ Sloginim zavodom skoro 2000 gld! —) Vseh stroškov je imela 2305 gld. 13 kr. za otroška vrta pri Soškem mostu in v Podgori. Prvi jo je stal le 801 gld. 87 kr., dočim je izdala za drugi 1503 gld. 26 kr. (ali za vsakega otročiča nad 50 gld., kar je pač jako drag „špas“!) Za 29 otročičev so potrosili 428 gld. le za jed in obleko, stanovanje 261 gld., za vrtnarico in postrežnico 723 gld. itd. — Ako pomislimo, da v Gorici tri četrtine učiteljic zdihuje s „plačico“ 280 in 320 gld., razvidno je, kakó radodarni so naši Lahi, kedar gre — proti Slovincem. — Glavni odbor „Lege“ je pokrnil primankljaj.

Naši Lahi se pripravljajo na slovesen občni zbor „Lege“ v Gorici. Za priprave so izvoljeni ti-le gospodje: Battistig Ant., Blarzino Virgil, Bramo Ivan, Bombig Jurij, Brisco Ivan, Candutti Josip, Colledani Ivan, Del' Agata Josip, Marzini Fr. ml., Michestädter Albert, Mulitsch Josip, Orzan Anton, Patternolli Josip, Pauletig pl. Evgenij, Seppenhofer Carlo, Travani Leopold, Valentinuzzi Carlo, Venuti Josip, dr. Verzegnassi Fran. in Zei Jos.

V načelstvo so bili izvoljeni: dr. Nardini Emilij, preds., (ki pa volitve ni sprejel), dr. Marani Fr. in dr. Seitz Edvard namest., tajnik dr. Codermatz Adolf, denarničar Perinzig Ivan.

Sicer pa se ni pripetila nikaka druga nesreča, kajti takó majhna je bila udeležba, da se je „Corrierovi“ židinj kar srce stopilo od žalosti. „Corriere“ od torika je ves obupan, ker Goričani čedalje bolj uvidevajo, da „Lega Nazionale“ in njena politika jim je naravnost pogubna. „Corriere“ dalje zatrjuje, da „Lega“ ni bila nikoli — irredentovsko društvo, da se je vsled tega uradniki in učitelji po nepotrebem ogibljejo. Udje „Le-

ge“ se nimajo bati zamere pri vladi! Kdor drugače govori, trdi „Corriere“, očitno obrekuje vlado. — Lejte si no, kaj vse nam je povedal ta ljubi bratec v Dörflesovi tiskarni. Znano nam je sicer, da „Corriere“ je jako ljub prijatelj nekaterim vladinim možem in njim na ljubo si često poklada klopček v usta, toda uverjeni smo, da tisti možje še niso — vlada, o kakoršni hoče „Corriere“ dati svojim vernim gori omenjena zagotovila.

Zvito past je nastavlil vitez dr. Tonkli našim trem poslancem dr. Rojcu, dr. Gregorčiču in grofu A. Coroninju. Na uvodnem mestu današnje „Soče“ pripovedujemo, kakó je dr. Tonkli izumel „časten pogreb“ Slogini prošnji za deželno podporo slovenski obrtno nadaljevalni šoli. Ta „časten pogreb“ je bil v obeh klubih zagotovljen s 15 glasovi proti 3. Ali ker se slovenska trojica ni dala oplasiti in je naznanila predlog manjšine za podelitev podpore, je gospod vitez opustil načrt o „častnem pogrebu“ ter izumel naravnost načrt za nečuden poraz ne le tiste točke, ampak še drugih važnejših rečij, a za ta poraz bi potem delal odgovorno — slovensko trojico, ki se ne mara uklanjati njegovi komandi.

Vitez Tonkli je na tistem premenil sklep in odločil se, glasovati s svojimi somišljeniki za predlog manjšine, ne da bi jej naznanil to spremembo in vsled tega popolno premembo celega položaja.

Toda italijanski poslanci so vedeli za nakano viteza T. in on je zopet vedel, kaj nameravajo Italijani, a ni bil toliko lojalen, da bi bil sklical klubovo sejo in manjšini naznanil spremembo, to je bilo toliko bolj potrebno, kajti ta sprememba se je izvršila manjšini za hrbotom zunaj kluba proti sklepom v klubovi seji. — Ako bi bil dr. Tonkli ostal pri sklepu klubove večine in glasoval s svojimi tovariši za predlog finančnega odseka, ki je ob enem njegov predlog, naj se namreč „Slogina“ prošnja „častno pokoplje“ v pisarnicah deželnega odbora, tedaj bi Lahom ne bilo treba zapuščati dvorane, kajti o predlogu manjšine bi ne prišlo niti do glasovanja, ker bi bil že odsekov predlog sprejet s 15 glasovi proti 3. In vsled tega bi Lahi ne imeli nikake prilike, maščevati se nad Slovenci s tem, da bi zapustili dvorano pred glasovanjem o šolskem zakonu.

Toda vitez Tonkli ni ostal pri prvem sklepu, a svoje nove namere ni naznanil manjšini, pač pa so Lahi vedeli za njo. Da ni manjšina le vsled srečnega slučajja par minut pred sejo izvedela za to spremembo, — da ni vrhu tega doznala za znani sklep laških poslancev, šla bi bila v zbornico v popolni nevednosti o novem položaju, kateri je dr. Tonkli skrbno prikrival.

Stavila bi bila svoj predlog, vsled česar bi bili Lahi zapustili dvorano pri tej priliki in pozneje pri učiteljski zadevi; „Slogina“ proš-

nja bi bila pokopana kar v zbornici, ker bi ne bila izročena niti deželnemu odboru. Uredbe učiteljske bi ne bilo, in najbrže bi se bil zbor razšel celó brez — deželnega glavarja.

To bi bil trijumf za našega gospoda viteza! Vso krivdo bi seveda vračal na hrbet naše trojice, katerej bi pripisoval vso možno kratkovidnost in nepremišljenost, ko zaradi nedosegljive reči iz zgolj trmoglavosti uzroča takó škodljive razpore. Učiteljem bi se govorilo: „Vidite, kakošni prijatelji so vam Rojci, Gregorčič in A. Coronini! Zaradi podpore „Slogini“ obrtni šoli, katere na nikak način ni bilo mogoče doseči, so pokopali še uredbo Vaših plač“. Nasprotnikom učiteljstva bi se pa hlinil: „Glejte, jaz in moji somišljeniki smo zabranili novo šolsko postavo, katera...!“ (in tu bi sledilo marsikaj, česar nočemo zapisati.)

V takih spletkah pokazal se nam je gospod vitez vedno stari mojster. Za se je imel pripravljen izgovor, kakó bi skušal oprati pred svetom svoj korak, da je v zbornici glasoval drugače nego v klubu in proti **svojemu** predlogu v finančnem odseku. Toda če se je odločil za nasprotno glasovanje, vsled česar se je kar preobrnil ves položaj v deželnem zboru in vsled česar je grozilo toliko nepravil, kakor smo omenili gori, uprašamo, zakaj ni sklical klubove seje, da bi v njej naznanil svoj in tovarišev preobrat, zakaj je pustil, da je bila manjšina do zadnjega hipa v nevednosti, dočim so bili nasprotniki o vsem dobro poučeni?!

Ali je táko ravnanje klubovega predsednika lojalno, ali je pošteno?! Da, tolikega zahrbtnega rovarstva proti manjšini kakega kluba gotovo ni zakrivil nijeden pošten predsednik, nijeden značajan politik! Na Slovenskem je za take čine zmožen edini naš stari znanec viteški gospod dr. Jos. Tonkli.

Gospod vitez! Neradi smo govorili z vami na tem mestu in takó rezkim načinom. Toda Vaše ravnanje samo na sebi je bilo táko, da treba veliko zatajevanja, ako bi ga hoteli prizanesljivo prezreti. Ko ste se pa dali vrhu tega v svojem najnovejšem zakonem glasilcu še hvalisati za tako početje in naše javno mnenje zvajati na kriva pota z neresničnimi, zvijačnimi poročili „izza kulis“, tedaj je naša sveta dolžnost, da postavimo dogodke „za kulisami“ v pravo luč, slovenski svet naj pa sodi. Njegove sodbe se ne bojimo, pač pa smo prepričani, da bo znal tudi po vrednosti ceniti tisto podlo besedičenje najnovejšega Tonkličevega nizkopoklonika, ki se glase: „Ali bi ne bilo v istini bolje, da kdor ne mara za narod ali ne more se za tega zdatno truditi brez strahu, naj bi se odpovedal ter pustil stolico one nevarne in zapeljive dvorane možakom nevstrašljivim in železnega značaja, ki so pripravljene vse staviti na narodni žrtvenik?“ — Kdo je tak strahopeten neznačajnej? Dr. Gregorčič! — In kdo so tisti železni značajji? Vitez Tonkli! — Smeh, ki se posili pri teh besedah na ustna slehernega bralca, bodi naš odgovor. In s tem končamo.

Preselitev lekarne. — Lekarnar Gironeoli je baje nameraval, preseliti se bolj na konec Gosposke ulice v hišo bivše gostilne „pri zlatem levu“, da bi takó pridobil tudi odjemnike s Placute, iz Semeniške ulice in okolice. — Toda mnogi prebivalci s Solkanske ceste, s Kornja in sploh iz severnega mest-

nega dela so podpisali prošnjo, naj bi se ne dovolila ta preselitev; ako bi se pa to zgodilo, naj bi se ustanovila nova lekarna na Kornu. — Ta zahteva je povsem opravičena, zato upamo, da merodajna oblast ugodí eneje gori omenjenih prošenj.

Tatovi. — V petek so odnesli neznani tatovi krčmarju Ivanu Skočirju v Podgori jestvin in smodk za 60 gld. — V Muši so tatovi odnesli nekemu Fabiju Zoffu raznega blaga za 36 gld.

Iz učiteljskih krogov: — Vse učiteljstvo je radostno pozdravilo zakon o boljši razvrstitvi učiteljskih plač, s katero bo ustrezno velikemu delu učiteljstva. Gg. poslanci, ki so se trudili za to ureditev, so lahko gotovi naše najpresrečnejše zahvale.

Pri tej priliki smo pa zopet spoznali že staro „ljubezen“ gospoda viteza Tonkličja do učiteljskega stanu. Neka znamenja kažejo, da za kulisami so se vršile prav čudne reči (In pa še kakošne! Uredn), ali jedna je nam zdaj povsem jasna, kajti Tonkličjevo najnovejše glasilo jo je nehoté razkrilo, namreč, da dr. vitez Tonkli je hotel še zadnji hip pokopati spremembo šolskega zakona. (Veseli nas, da tudi naše učiteljstvo spozná to zakulisno spletko. Ur.) Dr. vitez Tonkli je dobro vedel, da deželni zbor letos na nikak način ne dovoli 1000 gld. podpore za „Slogino“ obrtno-nadaljevalno šolo, a hotel je s tem pokopati ob enem tudi šolski zakon, ker bi Lahbi zapustili zbornico. Mi učitelji dobro vemo, da bi „praktični politik“ dr. J. vitez Tonkli — ako bi imel kaj srca do nas! — rajše dosegel to, kar je bilo možno, a ne, da bi vsled neke nemogoče reči (t. j. one podpore!), zavrgel tudi ono, kar je bilo skoro že dognano (uredba učiteljskih plač.) Toda njemu je pač malo mari slovenska obrtna šola, naše učiteljske reve in težave pa še manj, zato bi si bil roke veselja mel, ako bi bilo propadlo oboje.

Da se to ni zgodilo, smo od srcá hvalilezni gg. poslancem dr. Rojcu, dr. Gregorčiču in grofu A. Coronini-ju, ki so opustili svoj predlog, ko so videli, kaša mrzla sapa je nakrat potegnila v deželnem zboru. Hvala jim!

(Dostavek uredništva. Na uvodnem mestu današnje „Soče“ je popisana vsa ta zakulisna komedija, iz katere so se pa imenovani trije poslanci srečno izmotali in previdno izognili se skrbno nastavljeni pasti viteza Tonkličja. O tej pasti govorimo v drugem sestavku.)

Iz učiteljskih krogov prejeli smo učeraj se sledeče vrstice:

Iz Obizzijeve tiskarne se na vso silo usiljujeta lista, ki sta poklicana v življenje edino le za to, da bi zanelila nov prepír na Goriskem. Naj jih še toliko vračamo s slavnimi opazkami, nič ne pomaga; zopet in zopet nas nadlegujejo z njima. Tudi zadnje štev. „Vestnika“ smo dobili. In kaj smo čitali tamkaj? Čujte! Tam čitamo med drugim: „Ali bi ne bilo boljše, da bi bila padla že stavljená postava učiteljev, ter ti bi se bili udali narodnemu trpinčenju, nego da se je zgubila obrtniška šola“. . . .

Svojim očem nismo mogli verjeti, ali je res takó tiskano črno na belem. Podpora za slov. obrtno šolo je bila že naprej nemogoča, kar med vrstami pové tudi „Vestnik“. Kakó bi se torej bila mogla obrtna šola pridobiti,

ako bi tudi padla uredba učiteljskih plač? Iz zadnje „Soče“ je jasno (— čitajte pa se le današnji uvodni članek in sestavek „Zvito past“ v „Primorcu“. Ured. —), da bi omenjane podpore nikakor ne bilo, a vrhu tega bi padla še šolska postava — morebiti zopet za novo število let. — Ako „neustrašljivi možak železnega značaja“ vitez Tonkli (Risum teneatis amici!) meni, da bi se učiteljstvo za take muhaste igrače radovoljno „udalo narodnemu trpinčenju“, moti se jako. Bog nas varuj takih prijateljev, kakoršni so se začeli zbirati za hrbtom „trgovca slovenske poštenosti“, kajti svojih nasprotnikov se bomo sami varovali.

Iz Oseka: 13. februaja je bil resnično nesrečen dan; — ali ga je prorok Falb sprejel med kritične dneve, mi ni znano. Tudi pri nas je strela naredila veliko škodo. Udarila je v zvonik cerkve M. B. na Vitovljah, odnesla mu del roba izrezanega kamna ter na dveh straneh ga razpočila; mali zvon je razbit popolnoma in veliki poškodovan. Obok pod zvonovi je strela ves raznesla in predrla strop v cerkvi, v katerem je naredila veliko luknjo; tlak po cerkvi je ves razoran, sipe vse razbite, orglje preobrnjene, spodnji del altarja sv. Antona popolnoma razdrobila in pri velikih vratih predrla prag in šla v zemljo. Škoda se ceni nad 1000 gld., a zavarovanega ni bilo nič. Da bi cerkev M. B., h kateri hodi veliko ljudij romat, ohranili v prejšnjem stanu, se obrne oskrbníštvo na radodarnost pobožnih vernikov, ki to romarsko cerkev čislajo.

Železniško postajo za Gradišče in Zdravščino baje povečajo, ker sedanja je res preneznatna. — Dalje se čuje, da predsednik južne železnice princ Hohenlohe dela na to, da bi tudi Devin dobil svojo postajo. — Res, ako bi princ Hohenlohe ne mogel pridobiti te prekornostne postaje, je škoda, da stoji na devinskem bregu njegov prekrasni grad.

Iz Tolmina: — Vest, da se sodni pristav g. dr. Henrik Tuma preseli v Gorico, je jako razžalostila vsakogar, ki je imel le količkaj posla ali dotike z njim. To je — na kratko rečeno — uprav zlata duša, izboren uradnik, vseskozi poštenjak in jeklen značaj. Goričanom vam le častitamo, da ga dobite v svojo sredo.

O njegovem nasledniku dr. Hugu Pangraziju čujemo, da je sicer Italijan, vendar ne nasproten naši narodnosti; govori in piše baje celó precej dobro slovenski. No, tu med nami bo imel dovolj prilike, da popolni svoje znanje v slovenščini, ako bo hotel. Če se to zgodi, bomo zadovoljni z njim in on z nami.

Novo bralno društvo. — V Volčjem gradu pri Komnu so ustanovili bralno društvo „Domovina“. Pravila so že predložena namestništvu v potrjenje. — Udov se je že do zdaj oglasilo nad 50. Naj bi tudi vsi ostali novemu društvu vstrajni in zvesti člani.

Na Nabrežini je bil 25. febr. obč. zbor „Hranilnega in posojilnega društva“, ki v ozkem domačem krogu uzorno deluje. Denarni promet kaže 4934.84 gld. dohodkov in toliko izdatkov. — Uraduje ob nedeljah od 10. do 12. predp. — Hranilne uloge se obrestujejo po 4½%, posojila pa se dajejo le zadružnikom po 6%. Temu prekornostnemu zavedu stojé na čelu gg. J. Caharija, Fr. Tomšič, Andr. Štupica; nadzorniki so gg. Ign. Tauce, Silv. Caharija in Ant. Cigoj. — Ime-

na teh mož so najboljši porok za uzorno delovanje. Naprej!

Vabilo na zabavni večer, kateri priredi pevsko društvo „Nabrežina“ svojemu zaslužnemu pevovodju g. Avgustu Tancetu v soboto dne 3. marca 1894. v prostorih gostilne gospoda Ivana Grudna. K obilni udeležbi vabi Odbor.

Tržne cene v Gorici. 100 kilov stane: Kava santos 156 in 158, sandomingo 166, java 168, portoriko 180 do 188, moka 190, cejlon 192. — Sladkor 36 $\frac{1}{4}$ do 36 $\frac{1}{2}$. — Petrolij v sodu 18 $\frac{1}{2}$ (zaboji 5 gld. 70 kr.) — Maslo surovo 80, kuhano 92. — Špeh novi 48 do 50.

Moka v zakljih po 100 kilov: Št. I. 13:30, II. 12:70, III. 11:40, IV. 10:90, V. 10:30. — Turšica domača 5:80 do 6:10, za živino 5:70, činkvantin 6:50. — Otrobi drobne 4:50, debele 5 gld.

Ostala Slovenija

Boj za slovenske šole v Trstu. — Poizvedovanja o treh prošnjah slovenskih roditeljev v Trstu za slovenske šole so dovršene, o četrti pa se dovrše te dni. Da podajo prošnjam več veljave, združili so se prosilci v prošnjah za jedno samo šolo v sredini mesta.

Petletno povprečno število bode znašalo nad 400, po rubrikah računeno pa jih je nad 1000. Tako bode vendar jedenkrat končan „križevi pot“ slovenskih roditeljev, ki se morajo tako boriti za to, kar se samo ob sebi razume po vseh zakonih.

Kdaj že vendar dosežejo toli potrebno in zaželjeno slovensko šolo!

Bralno društvo pri sv. Ivanu v Trstu imelo je dne 25 m. m. svoj četrti redni občni zbor z navadnim dnevnim redom.

Klub biciklistov „Tržaškega Sokola“ priredi začetkom tega meseca svoj prvi koncert z zabavnim večerom. Spored bode obsegal jako zanimive in povsem nove točke. Ta večer nastopi v veliki ulgi vrli g. Borovščakov ter se delajo velike priprave za ta večer.

Pevsko društvo „Adrija“ v Barkovljah vabi na VI. redni občni zbor, kateri bode v nedeljo dne 11. marca t. l. točno ob 4 $\frac{1}{2}$ uri pop. v dvorani „Gospodarskega društva“ na Greti. Gg. udje so naprošeni, priti polnoštevilo k temu zboru, katerega se udeležiti lahko i neudje, prijatelji slov. petja ter posebno oni gg., kateri želé pristopiti kot podporni udje. Odbor.

V Rovinju so dobili toliko pričakovane trinajstega predsednika deželnemu sodišču, kar pomeni za Rovinjce baje gotovo nesrečo (kajti uplivni krogi delujejo na to, da bi se to sodišče preselilo v Pulj). — Imenovan je bil naš rojak g. dr. Anton Tušar, doslej c. kr. svetnik istega sodišča. — „Sočin“ kandidat gosp. c. kr. svetnik Ambrož Flegar je torej propal!

„Narodni dom“. — V namen, da se oddado zidarska dela za zgradbo „Narodnega doma“ v Ljubljani, sklical je upravni odbor te dni izredni občni zbor tega društva. Predsednik je poročal o došlih ponudbah, na kar se je po kratki razpravi oddalo delo najcenejšemu ponudniku, namreč tvrdki Knez & Supančič, ki je zidarska dela prevzela za 67.958 gld. in se obvezala, da bode rabila za vso stavbo le

vrhniško opeko. Ostala dela pri zgradbi oddajal bode upravni odbor sam. Dela odda potom razpisa in se bode pri enakih pogojih oziralo v prvi vrsti na narodne obrtnike. Tako je torej večletni trud narodne po rtvovalnosti postal meso in v beli Ljubljani prične se z zgradbo toli potrebnega „Narodnega Doma“.

Društvo gledaliških prijateljev. — Na poziv novega intendanta g. dr. Miletića zbralo se je te dni v mali dvorani društva „Kolo“ lepo število prijateljev hrvatskega gledališča v Zagrebu iz raznih slojev. Sklicevatelj je povdarjal, da bi bilo koristno za hrvaško gledališče, če se osnuje tudi v Zagrebu društvo, ki bi skrbelo za to, da bi se občinstvo bolj zanimalo za gledališče. Taka društva imajo Praga, Ljubljana itd. G. notar Arnold je predložil načrt pravil. Razprava je bila živahna in so govorili gg. dr. Miletić, Babić, režiser Milan, prof. Staré, Evgen Tomić, Gjalski in dr. Harambašić, kateri poslednji je nasvetoval, naj bi to društvo bilo popolnoma nezavisno od gledališke uprave in podpiralo dramatične pisatelje in tudi igralce. Potem se je volil odbor, ki naj izdela pravila in jih predloži v kratkem. Kakor poročajo hrvaški listi, je g. dr. Derenčin že izgotovil načrt pravil in bode se skoro moglo društvo. ustanoviti.

Krčmar v celjski kazini na bobnu. — Kam privede napihnenost nekaterih ultranemških kričačev, se je zopet pokazalo v Celju. Kdor je čital bombastične popise veselice, vršivših se v nemški kazini v Celju, bi bil mislil, da mož, ki skrbi za pogoščevanje celjskih Nemcev, mora obogateti. Zgodilo pa se je baš nasprotno, ubogi mož prišel je na boben. Brez slovenskega groša se pač ne izhaja v „nemškem“ Celju!

Razgled po svetu.

Državni zbor doslej ni dal še nika kega zanimivega znamenja od sebe, ker vse zanimivosti ostajajo še za kulisami. Toda kmalu bo moralo počiti, ker sedanji položaj se ne more dolgo vzdržati. — Zanimiva je k večjemu le izjava ministerskega predsednika, da vlada bode postopala proti vsem narodomenako dobrohotno v zmislu obstoječih zakonov. — Da bi to ne bile le lepe besede! Dejanj potrebujemo, obljub in lepih besed smo pa že siti.

Vlada predloži v kratkem nov načrt o premembi volilnega reda. Težko je, kaj drugega pričakovati od vlade, v kateri imajo odločilno besedo nemški liberalci. — Kolikor poročajo izza kulis, namerava vlada ustanoviti novo volilno skupino, ki bi imela 40 do 50 zastopnikov; tu bi volili vsi tisti državljani, ki doslej nimajo volilne pravice.

V Opatiji se baje snideta v marcu avstrijski in nemški cesar. Časopisi so tudi poročali, da prideta tje kaj tudi ruski car in laški kralj, a najnovejše vesti oporekajo tej govoric.

„Omladina“. — Časopisi poročajo, da cesar baje pomilosti vse obsojene Omladince. Tak čin presvetlega vladarja bi jako ugodno uplival na razburjene duhove med českim narodom.

Anarhisti. — Na Dunaju se vrši velika kazenska obravnava proti nekaterim anarhistom. — Tudi v Pragi so našli v sredo bombo pred poslopjem Vaclavske posojilnice,

ki se po sreči ni razpočila. Sumi se, da so jo postavili tje kaj anarhisti. — V Parizu so anarhisti čedalje bolj drzni, dasi jim vlada silno strogo pazi na prste.

Na Nemškem se zopet z vso silo poganjajo za prijaznost Rusije, katera naj bi pripomogla, da bi Rusija privolila v novo trgovsko pogodbo, po kateri bi Nemci dobivali lepo število ruskih milijončkov na leto. Taki so, vedno enaki! Prijaznost razumejo ti ljudje le v podobi dobre — molzne krave.

V Srbiji baje čedalje hujše vré med narodom, ker vlada z vso silo preganja radikalce. — Milan „Slavni“ se noče umakniti in čaka baje celó trenutka, ko zopet vzame v roke vladne vajeti in — srbske blagajnice. — Listi poročajo, da Milan bo imenovan generalnim nadzornikom vojske. Čudne novice to!

V Italiji postajajo odnošaji čedalje neznosnejši. Vlada namerava do konca leta preklicati ustavo in razglasiti diktaturo, kateri na čelu bi stal kralj. Njemu na strani bi stalo svetovalstvo 15 mož, pet poslancev, pet senatorjev in ostalo petorico bi imenoval kralj. — V Siciliji imajo še vedno obsedno stanje, katero pa vlada baje kmalu preklicé. — Ker je Italija na kraju gmotnega propada, rešiti se hoče vlada iz zadreg s tem, da izdatno zmanjša vojsko. Tudi drugod bi bilo kaj takega na mestu. —

Cela rodbina umorjena. — V Ostünkirhnu našli so celo rodbino nekega najemnika umorjeno, namreč šest oseb. Morilci, ki so odnesli 15.000 frankov gotovega denarja in mnogo dragocenostij, izginili so brez sledu.

Čudna zgodba. — Neki v Gambli v Rusiji bivajoči Belgijec poroča v časopisu „Indip. Belge“, da mu je prèdlanskem neki Anglež, ki se je v Bruselju z njim seznanil v nekem hotelu, dal spraviti težek kovčeg, ne da bi bil povedal, kdo je. Ta Belgijec je dolgo vlačil kovčeg po svetu. Naposled ga je odprl in našel v njem 40.000 dolarjev v zlatu, 75.000 v papirja, 25.000 fr. v zlatu, 10.000 frankov vredno prsno iglo, 25.000 frankov vreden urni obešek in 12.000 frankov vreden prstan.

Najbogatejši mož v Prusiji je italijanski konzul v Dortmundu, kateri ima 15.000.000 gld. letnih dohodkov in plačuje od teh 400.000 mark letnega davka.

Roparstvo na Ogerskem. V Obrovci ustrelili so roparji kupca Gartnerja in njegovo ženo, ko sta prišlo zvečer ob desetih domu. Roparji so bili skriti v trgovčevem stanovanju. V Moholu so maskovani roparji prišli v neko hišo, prijeli gospodinjo, ki ni hotela povedati, kje je denar. Pekli so jo z gorečo gobo, dokler ni povedala. Roparji so potem vzeli denar in odšli.

72 letni starček posvečen v duhovnika. — Nedavno so v kartuzijskem samostanu v Grenoble posvetili v duhovnika 72-letnega Tavra. Tavra je sin sodnijskega predsednika in člana višje zbornice z enakimi imenom. Ko mu je umrla soproga, šel je v samostan, kjer je storil slovesne obljube, učil se bogoslovja in po dovršenem bogoslovju bil posvečen v duhovnika. Pri slovesnem posvečenju bili so navzoči njegovi otroci in unuki.

Nesreča. — Dne 12. m. m. ponesrečila se je na blejskem jezeru 12-letna M. Piber. Šla je po zamrznem jezeru iz šole domov. Na nekem kraju se je pa revici led pod nogami udrl in je utonila pod ledom. Dobili so jo izpod leda še le čez 4 ure.

Rmena mrzlica hudo gospodari v Rio de Janeiro v Braziliji. Slednji dan umrje kakih 60 ljudi za to strašno boleznijo. Poveljnik avstrijske c. in kr. vojne ladije „Zriny“, fregatni kapitan Janez Halleček, je tudi umrl za rmeno mrzlico, več pomorščakov na tej ladiji je pa zbolelo. Ladija je dne 1. septembra odšla iz Pulja na potovanje. Dolgo se je ladija mudila pred Rio de Janeiro, da je varovala avstrijske koristi. Sedaj odpluje ladija proti jugu, da pride v drugačno podnebje. Pokojni kapitan je imel 48 let, pripadal je k najboljšim častnikom avstrijske mornarice. Zapustil je udovo in tri otroke. Nekaj časa bil je načelnik 7. mornarskemu odseku v Pulju.

Svojo taščo umoril je dne 14. m. m. neki Argolač v Vinkovcih na Hrvaškem. Ta mož se je lani v oktobru oženil. Priženil je 2000 gld. in imel majhno prodajalnico. Ker je pa bil hud igralec, je v kratkih dneh zaigral doto žene in vse svoje imetje. Napovedati je moral konkurz. Žena ga je zapustila in se je povrnila k starišem. To ga je jezilo, da je sklenil tasta in taščo umoriti. 13. febr. se je splazil v hišo svojega tasta in se skril v kleti, kjer je ostal po noči. Zjutraj, ko je tašča prišla odpirat vrata, jo je napal, hudo jo udaril po glavi in z nožem sunil v vrat. Potem je hotel udreti v sobo, da umori še tasta. Ta se je pa zaklenil v sobo in jel klicati ljudi na pomoč. Došli ljudje so le s težavo zmogli razjarjenega morilca in ga odpeljali v zapor.

Nove francoske puške. — Sedanje 8 - milimeterske repetirke mislijo v Franciji zameniti z novimi 6 - milimeterskimi. Nove puške jako dobro zadevajo in streljivo bode mnogo lažje, tako bode vsak vojak lahko imel seboj 300 patron. Čudni časi! Ljudje ne mislijo na drugo nego kakó bi v najkrajšem času mogli več sobratov spraviti v krtovo deželo.

Žrtve igre. — Zblaznil je grof Gianni iz Brescie, ker je v Monte Carlu zaigral 300.000 lir. — Neki rimski časnikar se je ustrelil, ko je zaigral vse, kar je imel.

Štirinajstleten očetov morilec. — V Levalloisu poleg Pariza ustrelil je štirinajstleten deček svojega očeta kupca Buachona s samokresom. Potem je pa sam sebe ustrelil v sence, a se ni nevarno poškodoval.

Bobni iz aluminija. Več pruskih polkov si je že omislilo velike bobne za godbo iz nove kovine, iz aluminija, ki je izredno lahka in torej omogočuje porabo tudi za take večje predmete. Kovinski kotel za bobne ima glede moči glasu veliko prednost pred lesenim, a vse dosedanje kovine so bile pretežke in se zaradi tega niso splošno uporabljale. Temu nedostatku pa se je popolnoma prišlo v okom z bobni iz aluminija.

Olajšave za ruske kmete. — Ruski minister pravosodja bavi se z osnovo, kako bi ruski kmetje imeli brezplačne zastopnike v pravnih zadevah. V to svrhu bi država po mestih nastavila in plačevala odvetnike, ki bi branili in zastopali kmete.

Umor na maskaradi. — Na skrivnosten način bil je sredi minolega meseca umorjen na maskaradi v mestnem gledališču v Modeni neki 19 - leten mladenič. Plesal je v največji gnječi z neznano masko, kar se hipoma zgrudi. Bil je takoj mrtev, kajti prebodel mu je nekdo z nožem srce. Maska, s katero je plešal, izginila je med zmešnjavo,

ki je nastala. Policija zaprla je deset mladih deklet, ki so imele jednake obleke, kakor dozdevna morilka. Drugi pa mislijo, da je bil pod masko skrit mož in da je ljubosumnost uzrok umoru.

Najsevernejša železnica na evropskem svetu bode ona, za katero se delajo ravno kar priprave. Nova železniška proga bode vezala finske železnice s severnim ledenim morjem in bode počenshi pri mestu Uleaborg vezala te kraje s švedsko mejo.

Koliko šivalnih strojev so uporabljala na svetu? — Sedaj se rabi povprečno 15 milijonov šivalnih strojev na svetu. Vsako leto se jih izgotovi 1,750.000. Minilo je še le komaj 50 let, odkar se rabijo šivalni stroji. Na londonski razstavi l. 1851. so bili razstavljeni trije, na pariški l. 1856. samo 14 šivalnih strojev, a l. 1861. je bilo v Londonu že 33 tovarn za izdelovanje šivalnih strojev. L. 1853. se je v Ameriki izdelalo samo 2.309 strojev, število pa je hitro naraščalo in leta 1859. bilo jih jo že 46.243, pozneje pa se mnogo več.

Župnik Kneipp v Rimu. — Znani župnik Kneipp biva že nekaj časa v Rimu in ga je te dni vzprejel sv. Oče v avdijenci.

Poroke za nekoliko časa. — Na severovzhodu Perzije, kjer je promet med Evropejci živahnejši nego v drugih krajih te dežele, v Tabris, nahaja se evropejska naselbina. Tamošnji Evropejci, kateri so večinoma še neporočeni, imajo navado, poročiti se, kakor je tu običajno, le za nekoliko časa. Nestorijanci, ki bivajo v teh krajih, ljubijo Evropejce ter jim vsiljujejo svoje hčere in sicer kot soproge za jeden ali pa več mesecev, za jedno ali pa več let. Žene takih Evropejcev živé v novem stanovanju po svoji veri in po svoji veri vzgajajo tudi otroke. Ako pride gost v hišo, se ne prikažejo nikdar k mizi ter si pokrijejo obraz, kedar gredo ven. Ko je določeni čas preminol, se pogodba obnovi, ali pa mora soproga zapustiti stanovanje, da si poišče drugega moža.

Ženski spol v Kini. — Skoro se ne godi ženskemu spolu nikjer na svetu tako slabo nego li v Kini in to hitro po rojstvu. „Ko sem se nekaj sprehajal po nekem na jugu ležečem kitajskem mestu imenom Tudschan-fu, — tako pripoveduje neki ruski mornar — prišel sem slučajno do nekega velikega ribnjaka. Na obrežju zagledam tablo, ktere pa nisem umel. Zrl sem nekoliko časa nepremično na tablo, ali vendar nisem si mogel raztolmačiti stvari. Na to pristopi k meni moj kitajski vodnik rekoč: „Tukaj stoji pisano —: „Prepovedano je utapljati deklice v tem ribnjaku“. — Navada je tudi, prodajati mlade deklice, pa tudi odrasle. Pač res žalosten je stan Evinih hčerá v tem „nebeskem“ kraljestvu.

Koliko piva se izdeluje na leto v posameznih evropskih in drugih državah. — Po statističkih podatkih izdelala se v Evropi vsako leto 138 milijonov hektolitrov piva. Največ piva izdelala se na Nemškem in sicer 47, 602.939 hektol. Potem sledi Angleško z 38,852.991 h., Avstrija s 13,728.431 h. Potem pride Francosko z 10 mil. h., Dansko 2,186.000 h., Norveško z 1,712.000 h., Rusko z 2,928.573 h., Švicarsko s 1, 186.423 h., Špansko z 1,025.000 h., Italija s 137.715 h., Turško s 140.000 h., Rumunsko s 100.000 h., Luksenburško s 93.250 h., Srbsko s 93.000 h., Grško s 6.700 h. V zdru-

ženih državah severne Amerike izdelujejo skoro toliko piva, kakor na Angleškem, namreč 36,918.614. h. Na Japonskem izdelujejo na leto po 220.000 h., v Avstraliji po 1,611.000 h. in v Alžiru po 25.000 h. na leto.

Izdajatelj in urednik A. Gabršček.
Tiska „Goriška Tiskarna“ A. Gabršček.

Išče se pes

dober varuh, volčje pasme ali tudi druge velike rasti. Ponudnik naj se obrne pismeno do uredništva „Soče“ ali pod naslovom:

Mihajlovič Žganoff, Gorica post. rest.

Franjo Jakil

tovarna koč v Rupi p. Miren in zaloga usnja v Gorici Raštel št. 9.

Novinc Franc,

mizarski mojster, ima svojo delavnico v Ozki ulici (Via Stretta) v Gorici št. 1. Priporoča se slovenskim rojakom.

Andrej Jakil, tovarnar usnja v Rupi, ima svojo prodajalnico v Gorici na levem voglu s Kornja v Gosposko ulico. Usnje na podplate vseh vrst prodaja po zmernih cenah. Enako druge potrebščine za čevljarje.

I. Cej gostilničar v Židovski ulici št. 5 toči naravno brisko vino.

Franc Bensa v ozki ulici št. 8 v Gorici, prodaja vsakovrstno usnje, podplate, kopita, sploh vsa orodja in potrebščine za čevljarje. Zagotavlja dobro blago po zmernih cenah zato se sl. občinstvu priporoča za obilen obisk.

Ivan Drufa

na Travniku, ima bogato zalogo vsakovrstnega usnja ter raznega orodja in potrebščin za čevljarje. Prodaja na drobno in na debelo.

Ivan Reja

krčmar „Alla Colomba“ za veliko vojašnico na desnem voglu v ulico Morelli, toči domača vina in ima Domačo Kuhinjo. Cene prav zmerne.

Anton Obidič

čevljar v Semeniški ulici št. 4. se priporoča Slovincem v mestu in okolici za blagohotna naročila.

Ivan Kavčič

veletržec na Kornu ima zalogo Dreherjevega piva ter žita, moke, soli in otrobij.

Ivan Dekleva

veletržec z vinom v Gorici ima v svojih založnicah vedno na izbiro vsakovrstna domača vina bela in črna istrijska ter bela dalmatinska. Pisarnica se nahaja v Magistratni ulici. Prodaja na debelo.

Anton Fon

v Semeniški ulici ima prodajalnice vsakovrstnih klubukov in kap ter gostilnico. Toči vedno dobra in naravna vina.

Spominjajte se o vsaki priliki šolske dece v „Sloginih“ učnih zavodih.

Anton Koren

trgovec v Gosposki ulici, prodaja razno lončarsko, porcelanasto in stekleno blago, reže in vklada šipe v okna, reže in napravlja okvirje za zrcala in podobe.

Peter Birsa

gostilničar pri veliki cerkvi (Corte Caraveggia št. 4.) priporoča sl. občinstvu izborna domača vina, vedno dobro sveže pivo, domačo kuhinjo; postrežba točna.

Ivan Pečenko

veletržec z vinom (na debelo v Vrtni ulici št. 8 (poleg ljudskega vrta na desno) prodaja nad 56 litrov po najnižjih cenah pristna bela in črna vina, in sicer: vipavska, furlanska. — Zagotavlja dobro, pristno blago, točno postrežbo in nizke cene.

Ant. Jeretič

za veliko vojašnico v Gorici prodaja vse izdelke, ki spadajo v šolsko in pisarniško rabo kot: papir, peresa, svinčnike, knjižice, knjige za upisovanje, itd. Pisanke in risanke iz dobrega papirja izdeluje v svoji delavnici, na kar se slavno učiteljstvo še posebno opozarja.

Martin Poveraj

civilni in vojaški krojač v Gorici, priporoča svojo veliko zalogo blaga kakor tudi gotovih oblek. Dalje: srajce, spodnje hlače, zavratnice, civilne, vojaške in uradniške ovrtnike, sablje z vso opravo, zlate in sreberne zvezde skratka: vse, kar je potrebno za gospodo vsakega stanu. Obleke po na ročilih izdeluje točno in po nizki ceni.